

Practicienii în insolvență, angajați direct și responsabil în managementul de criză

Economistul nr. 38 (serie nouă), 17 Octombrie 2011

TEODOR BRATEȘ - convorbire cu av. Arin Octav Stănescu, președintele Uniunii Naționale a Practicienilor în Insolvență din România

Organizarea activității practicienilor a răspuns unor cerințe ale vieții economice și sociale, iar pregătirea, ridicarea calificării profesionale s-au făcut de-a lungul mai multor ani. N-am avut prea multe de învățat de la alții. Foarte puțini au fost cei care au primit din străinătate cunoștințele necesare, know-how-ul care să le permită să-și exercite această profesiune. Noi, majoritatea, am învățat lucrând, bazându-ne pe calificările noastre inițiale. A fost un mare avantaj.

Teodor Brateș: Cred că nu greșesc dacă afirm că abia în aceste vremuri de criză, cuvântul „insolvență” a căpătat „vizibilitate”, un statut aproape privilegiat în limbajul cotidian al celor implicați direct sau indirect în ceea ce numim „mediul de afaceri”. Greșesc?

Arin Stănescu: Nu, categoric, nu greșiți. „Insolvența”, ca element distinctiv al realităților noastre din timp de criză a fost, dacă mă pot exprima astfel, conștientizată în succesiunea unor momente ale tranziției când vorbeam despre „reorganizare”, „lichidare” și „faliment”, ca despre ceva de spaimă, echivalent al unui „balaur”. Erau procese foarte greu acceptate de societatea românească după 1989.

TB: În calitate de gazetar și de economist, deopotrivă, am avut prilejul de-a lungul a peste două decenii să urmăresc modul în care s-a schimbat percepția majorității populației în legătură cu multe procese și fenomene proprii economiei de piață. Dar pentru că ne concentrăm asupra a ceea ce a însemnat și înseamnă „insolvența”, dincolo de sensul semantic, se conturează o complicată și relativ îndelungată „epopee” legislativă și instituțională.

AS: Da, așa este. Până în 1995, adică până la adoptarea cunoscutei legi în materie, făceam apel la prevederile aferente din Codul Civil, act normativ venerabil, dar care nu surprindea, în suficientă măsură, elementele noi, de actualitate. În Codul Civil, bunăoară, nu se vorbea despre „reorganizare”, ci doar despre „faliment”.

TB: Punctul terminus al unei afaceri, actul ei de „deces”.

AS: Cam așa ceva. Nu putem să nu amintim, aici, de evaluarea făcută la mijlocul anilor '90 de Banca Mondială, atunci când au apărut celebrele liste referitoare la entitățile economice incluse în procesul de restructurare, de reorganizare. Toate acestea și-au găsit reflectarea în Legea nr. 64 pe 1995...

TB: Legea privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului...

AS: Modificată, la rândul ei, prin alte legi. Fără îndoială toate aceste reglementări au avut un impact considerabil, fără precedent – așa cum ați menționat – în perioada crizei. Sigur, nu comparăm efectele crizei în economii de dimensiunile celei din Statele Unite ale Americii cu situația noastră. Acolo s-au înregistrat 2,5 milioane de dosare de insolvență, împărțite egal între persoane fizice și persoane juridice.

TB: Să păstrăm, deci, proporțiile.

AS: Exact. La noi au fost circa 20.000 de cazuri. Așa este recomandabil în toate domeniile: să păstrăm proporțiile.

TB: La noi, însă, șocul a fost foarte puternic din pricina unor factori – să le spunem – specifici.

AS: Dacă prin 2006-2007 eram, pe undeva, la circa 5.000-6.000 de dosare de insolvență pe an, în 2009 s-a ajuns la un număr de trei-patru ori mai mare, la peste 20.000. În acest sens se poate vorbi, într-adevăr, despre un șoc. Extrem de important este faptul că a crescut considerabil numărul dosarelor de insolvență la cererea debitorilor. Dacă până la sfârșitul anului 2008 se remarcă faptul că majoritatea covârșitoare a societăților, ajunse în faliment, se declarau prea târziu în situația de insolvență, lucrurile au început să se schimbe din acel moment. Putem să vorbim, în etapa în care ne aflăm, despre un echilibru perfect între cererile depuse de creditori și cele depuse de debitori. Acest fapt a generat și posibilitatea existenței unui număr mai mare de dosare privind reorganizarea societăților aflate în dificultate.

TB: Îmi permit să observ, aici, un element pozitiv. Mă refer la mai conștientizarea de către întreprinzători a faptului că există și șansa redresării situației prin procedurile legale evocate de dumneavoastră.

AS: Legile noastre au fost influențate de reglementările din Statele Unite ale Americii în privința protecției societăților comerciale. Dacă își declară insolvența, o societate comercială poate să se reorganizeze, iar cel mai mare avantaj este acela că toate acțiunile individuale împotriva acelei societăți sunt oprite. Nimeni nu mai poate s-o cheme în judecată pentru plățile neefectuate; nimeni nu mai poate s-o „execute”; adică apare șansa unei redresări. În ceea ce ne privește pe noi, cei din România, abia anul viitor ne vom da seama cât de mari au fost șansele de redresare a societăților aflate în reorganizare. Atunci va fi un prim-moment al adevărului.